

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

A MODERN VIEW OF THE PROBLEMS OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF THE SECURITY SECTOR OF UKRAINE

Цибульник Н.Ю., к.ю.н.,

старший викладач кафедри правоохоронної діяльності та поліцейстики

Харківський національний університет внутрішніх справ

Адміністративно-правове регулювання сектору безпеки України виступає одним із найактуальніших питань, що потребують детального вивчення та дослідження на нормативному та доктринальному рівні. Формування єдиного законодавчого підходу до забезпечення безпекової політики наразі має бути ключовим в стратегічному плануванні мобілізованої України та її розвитку як суверенної та демократичної держави. Правильно обрана інформаційна політика, здатна не тільки отримати авторитет і залучитися союзниками, але й отримувати перемоги на інформаційному полі бою. Разом з цим виникає необхідність в забезпеченні інформаційної безпеки. Право, як регулятор суспільних відносин може і повинно бути використане для належного урегулювання питань, пов'язаних із забезпеченням інформаційної безпеки. При цьому введення цензури, спеціальних законів не може вважатися вирішенням нагальних питань. Оскільки ми є демократичною, правовою державою, свобода, забезпечення прав людини і громадянина, має справедливо враховувати публічний та приватний інтерес. У статті розкривається аналіз інформаційних прав та свобод з врахуванням дії воєнного стану. Визначаються пріоритетні напрямки захисту та вплив на права свободи людини і громадянина.

Станом на сьогоднішній день, варто вказати, що існує недостатність загальноновизначених визначень у науковому просторі та на рівні законотворчості. Велика увага при формуванні актуальних питань дослідження, що піднімалися у статті приділяється саме тлумаченню та належному розумінню поняття «сектор безпеки», «інформаційна безпека» та адміністративно-правове регулювання відповідних сфер загалом. Так, чинне безпекове законодавство України не містить розгалуженої системи та єдиного розуміння та підходу до юридичної техніки при формуванні системи безпеки України.

Визначені автором у статті компоненти мають стати підставою для законодавчого врегулювання основних аспектів відповідних правовідносин, встановлення чи посилення відповідальності за поширення певної інформації тощо.

Ключові слова: безпекова політика, інформаційна безпека, сектор безпеки.

Administrative and legal regulation of the security sector of Ukraine is one of the most urgent issues that require detailed study and research at the normative and doctrinal level. The formation of a unified legislative approach to ensuring security policy should currently be key in the strategic planning of a mobilized Ukraine and its development as a sovereign and democratic state. A correctly chosen information policy can not only gain authority and attract allies, but also win victories on the information battlefield. Along with this, there is a need to ensure information security. Law, as a regulator of social relations, can and should be used to properly settle issues related to ensuring information security. At the same time, the introduction of censorship and special laws cannot be considered a solution to urgent issues. Since we are a democratic, legal state, freedom, the provision of human and citizen rights, must fairly take into account public and private interest. The article reveals the analysis of informational rights and freedoms, taking into account the effect of martial law. The priority areas of protection and the impact on the rights of freedom of man and citizen are determined.

Nowadays it is worth pointing out that there is a lack of universally recognized definitions in the scientific space and at the level of law-making. A great deal of attention is paid to the formulation of relevant research questions raised in the article to the interpretation and proper understanding of the concepts of «security sector», «information security» and administrative and legal regulation of the relevant areas in general. Thus, the current security legislation of Ukraine does not contain an extensive system and a unified understanding and approach to the legal technique in the formation of the security system of Ukraine.

The components defined by the author in the article should become the basis for legislative regulation of the main aspects of the relevant legal relations, establishment or strengthening of responsibility for the dissemination of certain information, etc.

Key words: security policy, information security, security sector.

Забезпечення становлення та розвитку суверенності, незалежності та демократичності держави є неможливим без належного розвитку та вдосконалення сектору безпеки та оборони. Саме тому історія сповнена подіями, які попри інші важливі соціальні проблеми, розвивали лиш безпекову галузь. Звичайно, в даному випадку важливим є розмежування розвитку безпеки держави та приховане нарощення наступального ресурсу, результат якого наразі відчуває Україна у війні із країною-терористом російською федерацією, однак важливо розуміти, що при адекватному та розумному виділенні пріоритетів безпекового розвитку, держава стає міцнішою, а це, так чи інакше, посилює її становлення на міжнародній арені.

Нормативно-правове регулювання наряду із іншими, не менш важливими, складовими, формує характер, способи та методи сектору безпеки, його розвитку та належної реалізації. Звичайно, адміністративно-правове регулювання будь-якою сферою починається із належного законодавчого оформлення саме процедур забезпечення. На жаль, станом на сьогоднішній день, Україна має не дуже розгалужену систему забезпечення безпеки, навіть, попри ведення війни росії проти українського народу,

адже саме по собі чинне законодавство не було готово, ані до повномасштабного вторгнення, ані до майбутнього післявоєнного становлення. Наповнення нормативно-правових актів актуальними положеннями почало проявлятися лише після початку війни, однак і цього недостатньо, адже логічно, що такий великий масив положень, які потребують вдосконалення, не може бути належним чином опрацьований та забезпечений в умовах мобілізованого положення держави.

З-поміж іншого, варто наголосити, що й до сьогоднішнього дня немає цілісного розуміння поняття «сектор безпеки», не існує його законодавчого визначення та тлумачення на рівні нормативного забезпечення аналізованої сфери. Варто зазначити, що визначення цього поняття є важливими для сьогодення, адже лише крізь призму його тлумачення можна зрозуміти основні вектори на напрямки розвитку, які потребують вдосконалення для зміцнення держави.

Слушну думку з цього приводу висловив науковець В. П. Горбулін, який зазначив, що нагальним та важливим питанням є нормативне визначення сектору безпеки. Воєнізовані формування, ЗС України, система правоохорон-

них органів виступають суб'єктами, визначеними законодавством як такі, що покликані забезпечувати національну безпеку з відповідними повноваженнями та компетенцією. Важливою проблемою виступає відсутність концептуально створеного документа, що включав би в себе систему стримувань і протидій конкретному секторальному значенню, виступав би зв'язним актом між центральними органами виконавчої влади, органами державної влади та місцевого самоврядування, правоохоронними органами України та військовими формуваннями в сфері детального регламентування їхньої діяльності [1, с. 16, 17, 2]. Якісне детальне дослідження явища сектору безпеки є нагальним питанням, а тому наукові доробки в цьому напрямку мають бути базисом та початковим елементом кожного дослідження, що стосується аналізованого питання [3, с. 69].

Існуючі складові безпекового сектору нашої держави не надають можливості обумовити належним чином реалізувати державну політику в цій сфері та реагувати на виклики, що постають перед Україною та народом. Відсутність затвердженої процедури механізмів по запобіганню будь-якій загрози безпеці держави, нерегульованість процесів становлення, координація взаємовідносин у сфері безпеки при вирішенні спільно поставлених завдань щодо забезпечення безпеки; незавершений процес, що полягає у побудові ефективних систем управління ресурсними засобами в умовах кризового положення країни, що становлять проблему для розвитку розгалуженої системи забезпечення безпеки; недостатньо розвинена система планування та спільного застосування наступальних та оборонних формувань, які підпорядковані різним центральним органам виконавчої влади [4, с. 6–7].

Таким чином, виходячи із аналізу зазначених думок, висловлених науковцями, з якими цілком згоден автор, можна дійти логічного висновку про те, що проблеми, пов'язані із неналежним нормативним регулюванням кореспондуються із недоліками, які постають перед відповідальними органами при реалізації положень чинного безпекового законодавства України в аспекті взаємодії між собою при реалізації завдань та функцій, що на них покладені.

Досліджуючи питання адміністративно-правового регулювання сектору безпеки України, автором були використані загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема, системно-структурний, формально-юридичний, формально-логічний а також метод наукового тлумачення права.

Станом на сьогоднішній день, варто вказати, що існує недостатність загальновищезначених визначень у науковому просторі та на рівні законотворчості. Велика увага при формуванні актуальних питань дослідження, що піднімалися у статті приділяється саме тлумаченню та належному розумінню поняття «сектор безпеки», «інформаційна безпека» та адміністративно-правове регулювання відповідних сфер загалом. Так, чинне безпекове законодавство України не містить розгалуженої системи та єдиного розуміння та підходу до юридичної техніки при формуванні системи безпеки України.

Також автор дійшов висновку, що дослідженню підлягають інститути ядерної, енергетичної, військово-технічної, інтелектуальної та інформаційної безпеки України, адже зазначені складові сектору безпеки України мають надважливе значення для сьогоднішньої мобілізованої України, яка перебуває в постійних активних бойових діях у війні із державо-терористом російською федерацією.

Усі визначені автором компоненти мають стати підставою для законодавчого врегулювання основних аспектів відповідних правовідносин, встановлення чи посилення відповідальності за поширення певної інформації тощо.

Значний вклад в загальне доктринальне розуміння положень про адміністративно-правове регулювання сектору безпеки України внесли Пирожков С. та Кузьмюк О., надавши власне, авторське розуміння аналізованого

питання. Також, в статті проаналізовано проєкт Закону України від 28.05.2014 № 4949 «Про засади інформаційної безпеки України», в якому розкрито поняття інформаційної безпеки, а також Стратегією національної безпеки України та Стратегію забезпечення державної безпеки, в якій визначені основні напрямки державної політики в даній сфері.

Нормативно-правове регулювання інформаційної безпеки України, на думку Ю. Максименко, розуміється такою формою владного правового впливу на інформаційні відносини у суспільстві, яка реалізується державою з метою їх упорядкування, закріплення і забезпечення.

Б. Кормич характеризує інформаційну безпеку щодо поняття «національна безпека», відповідно до якого, інформаційна безпека визначається як самостійний компонент національної безпеки, а інформаційна безпека – це інтегрований складовий елемент будь-якої іншої безпеки – військової, економічної, політичної тощо [7, с. 339].

Аналізована автором в даній роботі тема є нагальною та важливою для сьогоднішнього у зв'язку із тим, що на сьогоднішній день сектор безпеки є центральним каналом для бюджетного фінансування та основною моделлю, унаслідок реалізації якої Україна залишиться вільною та незалежною державою. Однак, попри патріотичні настрої, ми маємо кожного дня оцінювати проблеми, з якими стикається наша держава зі сторони нормативного та практичного забезпечення сфери безпеки і оборони, що й лягає в основу адміністративно-правового регулювання та управління.

Наразі, ми кожного дня зіштовхуємось напругу з війською на території своєї держави, – як ніколи питання інформаційної безпеки отримало свою актуальність. Протистояння здійснюється не лише на полі бою, а й в інформаційному просторі. За таких обставин, інформація як ніколи стає рушійною та потужною зброєю при веденні гібридної війни. За таких обставин, вирішення питання інформаційної безпеки має буди одним із пріоритетних напрямків державної політики.

Формування безпекового сектору та інформаційної безпеки зокрема в умовах дії воєнного стану має здійснюватися комплексно, включаючи в себе як технічну та політичну складову, так і правову й нормативну. За таких обставин, традиційне регулювання відносин, які виникають в даній сфері є не достатнім. Необхідно чітко розуміти та розмежовувати вплив тієї чи іншої інформації на безпеку держави в цілому, а при даному підході забезпечення в повному обсязі прав людини є неможливим. Таким чином, необхідно розробити таку систему стримувань та протидій, яка б змогла забезпечити громадян від зловживання владою суб'єктів владних повноважень і в той же час змогла б реалізувати своє основне завдання – забезпечення безпеки в інформаційному полі бою.

Так, проблеми, пов'язані із неналежним нормативним регулюванням кореспондуються із недоліками, які постають перед відповідальними органами при реалізації положень чинного безпекового законодавства України в аспекті взаємодії між собою при реалізації завдань та функцій, що на них покладені.

У свою чергу, недосконалість в системі виконання покладених законом повноважень на суб'єктів сектору безпеки, яка визначена законом, й викликана невідповідністю цього сектору на законодавчому рівні спричиняє очевидні проблеми у швидкому реагуванні на виклики, які постають перед державою в ситуаціях, що виникають та потребують негайного реагування та вирішення їх на найвищому, загальнонаціональному рівні.

Щодо безпосередньо встановленого вузького поняття адміністративно-правового регулювання як різновиду національної системи регулювання, варто вказати, що ним виступає механізм впорядкування та організації діяльності суб'єкту та об'єкту управління, що носить імпера-

тивний та нормативний характер і забезпечує правовий порядок функціонування сектору, який досліджується.

В свою чергу Примаков К. вказує, що тлумачення поняття адміністративно-правове регулювання являє собою впорядкований механізм організаційної діяльності уповноважених на те суб'єктів по відношенню до об'єкта регулювання сектору безпеки, який полягає в «оформленні», «поглинанні» та «введенні» приписів чинного законодавства України в дію на певному циклі становлення [5, с. 147].

Отже, якщо виокремлювати таке вузьке поняття адміністративно-правового регулювання безпекового сектору держави з-поміж узагальненого поняття «правове регулювання сектору безпеки України», то його можна визначити як встановлену на основі адміністративно-правових норм діяльність компетентних на те державою органів (виконавчої влади, місцевого самоврядування, правоохоронних або воєнізованих) публічного адміністрування, які забезпечують сервісний характер держави, її охорону та обороноздатність.

У зв'язку із зазначеним, варто дійти проміжного висновку, в якому необхідно обумовити нагальне значення належного адміністративно-правового регулювання сектору безпеки України, адже кризь призму цього регулювання може відбутися належне становлення системи захищеної та обороноздатної країни. Так, лише правильно врегульовані зв'язки між уповноваженими органами влади можуть стати запорукою оперативному реагуванню України на виклики, які перед нею постають. Наразі, навіть, можна констатувати, що у випадку належного довоєнного формування безпекової політики, реакція країни та її керівництва, на збройне вторгнення терориста на нашу територію могла бути злагодженою та без застосування хаотичної видачі зброї в перші дні війни цивільним особам. Саме тому питання регулювання системи стримувань та противаг є надзвичайно нагальним, щонайменше, при щоденній роботі комітету з оборони Верховної Ради України.

На рис. 1 автором наведена ілюстрація основних чинників та ознак адміністративно-правового регулювання сектору безпеки України, які вбачаються із проміжного висновку щодо його поняття, завдань та характеристик.

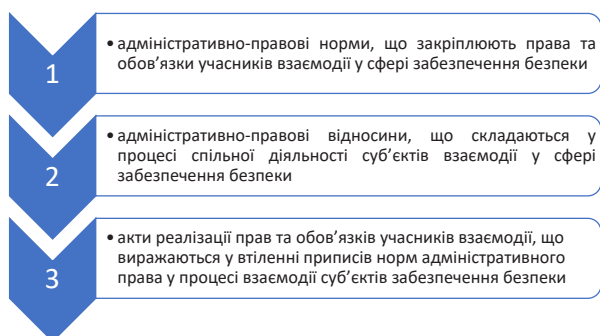

Рис. 1. Система складових адміністративно-правового регулювання сектору безпеки України

Як вже зазначалось автором, сектор безпеки є дуже багатокомпонентною системою із реалізації забезпечувальної функції держави, він включає в себе основні підгалузі, які мають важливе значення для суспільства. З огляду на проаналізовані в роботі положення, урахувавши практичний та доктринальний підхід до визначення адміністративно-правового сектору безпеки, та констатування неповноти та недосконалості правового регулювання цієї сфери як цілісного механізму, автором вбачається за необхідне надати власне визначення поняття сектор безпеки.

Так, сектором безпеки виступає розгалужена система забезпечення стабільності та захисту суспільних та державних інституцій та правовідносин, до сфери впливу й направлення якої входить унормування інформаційної, військово-технічної, продовольчої, ядерної, екологічної, енергетичної та інтелектуальної складових через встановлення чітких взаємодій та співпраці органів місцевого самоврядування, органів державної влади та місцевого самоврядування, спеціалізованих безпекових органів безпекового, захисного сектору та сектору критичної інфраструктури. Метою забезпечення сектору безпеки виступає охорона стабільності існування держави та суспільства як єдиного цілого кризь призму демократичних, суверенних та незалежних компонентів.

Серед виокремлених автором складових, важливими та критичними на сьогоднішній день виступають ядерна та енергетична безпека. Ядерна та енергетична безпека є нерозривно пов'язаними між собою, адже обидві складові забезпечують найбільш значущу сферу існування держави та суспільства в цілому. Наразі Україна переживає дуже важкі часи в аспекті, зокрема, але не виключно, забезпечення енергетичної стабільності, адже після жорстоких та масових ракетних ударів ворога по об'єктам енергетичної інфраструктури, країна залишається на довгий час без енергопостачання.

Обстановка навколо атомної енергетики є напруженою з моменту повномасштабного вторгнення, адже частина атомно-енергетичного балансу України є окупованою та немає належного забезпечення охорони, що може викликати світову катастрофу через неправильне забезпечення належної роботи станцій. Також, масовані обстріли спричиняють відключення атомних станцій від електроенергії, а отже ставить у небезпечне становище процедуру охолодження енергоблоків. Таким чином, навіть об'єкти атомної інфраструктури, які знаходяться на території, підконтрольній Україні, не мають належного забезпечення та охорони.

Адміністративно-правове регулювання сектору безпеки, в першу чергу, має полягати в превентивному врегулюванні та запобіганні ситуацій, які ставлять у подібне становище, бо це стосується не лише забезпечення електроенергією країни, а й світової атомної безпеки. У даному випадку, із зазначеним компонентом кореспондується військово-технічна безпека, яка саме і покликана ставати на оборону держави від зовнішнього агресора. У свою чергу, регулювання саме цієї складової та інституції лягає в основу захисту держави в цілому та має комплексний характер її дії та регулювання, а отже, власне, виступає наразі центром розвитку та вдосконалення.

Інтелектуальна безпека є найскладнішою складовою, на думку автора, з огляду на її правильне регулювання, до якого не входять силові структури в класичному їхньому розумінні, а є результатом регулювання багатьох різних центральних відомств: освітнього, розвідувального та оборонного.

Нагальною складовою, яка є частиною інтелектуальної безпеки, яка в умовах повномасштабної війни повинна забезпечуватись на найвищому рівні, що буде тримати під контролем усі сфери відання є інформаційна безпекова компонента. У сучасних реаліях інформація стала не лише джерелом для передачі знань, подій, способом виразу емоцій, почуттів але, як ми бачимо, може використовуватися, як зброя при веденні гібридної війни. За таких обставин, забезпечення інформаційної безпеки має бути одним із провідних напрямків політики держави.

В умовах сьогодення, інформаційна безпека виходить на передній план. Так, в статті 17 Конституції України закріплено, що забезпечення інформаційної безпеки України є справою усього українського народу, оскільки кожен з нас виступає як носієм, так і розповсюджувачем тих чи інших відомостей [6].

Спрямованість інформаційної безпеки полягає в забезпеченні повного, всебічного, своєчасного інформування громадян та безперешкодного доступу до інформаційних джерел. Разом з тим, вона має забезпечувати контроль за поширенням недостовірної інформації, протидію негативним інформаційним впливам пропагандистського та психологічного характеру, а також захист державного інформаційного простору від різних маніпуляційних дій та інформаційних війн.

Вітчизняний дослідник Б. Кормич виокремлює два аспекти характеристики інформаційної безпеки відносно поняття «національна безпека». З одного боку, інформаційна безпека трактується як самостійний компонент національної безпеки будь-якої держави. З іншого боку, інформаційна безпека – це інтегрований складовий елемент будь-якої іншої безпеки – військової, економічної, політичної тощо. На думку вченого, оптимальним є таке визначення: «Інформаційна безпека – це такий стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства і країни, за якого мінімізується завдання збитків через неповноту, невчасність і невідповідність інформації, негативний інформаційний вплив, негативні наслідки реалізації інформаційних технологій, а також через заборонене розповсюдження інформації» [7, с. 340].

За таких обставин можна дійти висновку, що задля забезпечення інформаційної безпеки України, необхідне нормативно-правове регулювання протидії загрозам державних інтересів в інформаційному просторі та впорядкування правотворчого процесу у сфері аналізу, узагальнення, використання та розповсюдження інформації.

Ю. Максименко під нормативно-правовим регулюванням інформаційної безпеки України розуміє таку форму владного правового впливу на інформаційні відносини у суспільстві, яка реалізується державою з метою їх упорядкування, закріплення і забезпечення. Також вчений підкреслює, що у сучасних умовах існування українського суспільства одним із найважливіших напрямів стратегії адміністративно-правового забезпечення інформаційної безпеки нашої країни виступає аналіз та удосконалення нормативно-правового регулювання за цим напрямом [8, с. 172].

Н. Новицька зазначає, що система правового регулювання інформаційної безпеки являє собою масив правових норм, які регулюють відносини в цій галузі, правові відносини, які формуються на підставі застосування правових норм, та відповідні акти правозастосовного характеру. Правові норми формують базу забезпечення інформаційної безпеки і зумовлюють ефективність діяльності держави, суспільства та окремих громадян у контексті захисту національних інтересів України у сфері споживання та використання інформації. До такої нормативно-правової бази належать норми міжнародних договорів України, закони України, акти Президента України, постанови Уряду, нормативно-правові документи органів державної влади, які спрямовані на регулювання відносин у досліджуваній сфері [9, с. 27].

Варто вказати, що основним недоліком нормативно-правового регулювання інформаційної безпеки в нашій країні є його розгалуження через велику кількість нормативно-правових документів різної юридичної сили.

Характерною рисою положень українського законодавства, яке регулює процеси в інформаційній сфері, є декларативність багатьох юридичних норм без визначення шляхів їх реалізації, що зумовлює невисокий рівень ефективності їх застосування у рамках регулювання суспільних відносин для забезпечення інформаційної безпеки. До того ж присутність значної кількості бланкетних (відсилних) правових норм, певного масиву абстрактних або суб'єктивних понять, яким необхідне офіційне тлумачення або чіткіше трактування, відсутність закріплення фундаментальних основних дефініцій

виступають джерелами загроз українській інформаційній безпеці. Дослідження нормативно-правової бази із забезпечення інформаційної безпеки нашої країни свідчить про необхідність удосконалення відповідного законодавства. Так, проєкт Закону України від 28.05.2014 № 4949 «Про засади інформаційної безпеки України» визначає інформаційну безпеку, як стан захищеності життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, при якому запобігається завдання шкоди через неповноту, несвоєчасність та недостовірність поширюваної інформації, порушення цілісності та доступності інформації, несанкціонований обіг інформації з обмеженим доступом, а також через негативний інформаційно-психологічний вплив та умисне спричинення негативних наслідків застосування інформаційних технологій [10].

Крім того, питання забезпечення інформаційної безпеки було врегульовано «Стратегією національної безпеки України», затверджена Указом Президента України від 14.09.2020 № 392/2020 та «Стратегією забезпечення державної безпеки», яка затверджена Указом Президента України від 16.02.2022 № 56/2022.

Так, заголовком Стратегії національної безпеки України є «Безпека людини – безпека країни». З її аналізу слідує, що пріоритетами забезпечення національної безпеки є захист особи, суспільства та держави від правопорушень, зокрема корупційних, забезпечення відновлення порушених прав, відшкодування заподіяної шкоди; посилення спроможностей національної системи кібербезпеки для ефективної протидії кіберзагрозам у сучасному безпековому середовищі; а одним із основних напрямків зовнішньополітичної та внутрішньополітичної діяльності держави є забезпечення національних інтересів і безпеки, отримання повної і достовірної упереджувальної інформації про ситуацію в Україні та світі, протидія зовнішнім загрозам національній безпеці України, сприяння реалізації національних інтересів України [11].

В свою чергу Стратегія забезпечення державної безпеки передбачає комплексну взаємодію на основі Конституції України, законів України, Стратегії національної безпеки України, Стратегією кібербезпеки України, затвердженою, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. У ній вже конкретизуються потенційні інформаційні загрози: «інформаційна політика російської федерації – загроза не лише для України, але й для інших демократичних держав» [12].

Поняття «загроза» в інформаційній безпеці означає, що будь-хто або будь-що підпадає під небезпеку будь-яких негативних впливів у сфері інформаційної діяльності. Загрози можуть бути внутрішніми, спричиненими суб'єктом інформаційних відносин через недостатню кваліфікованість, розуміння процесів і наслідків чи злочинним умислом, так і зовнішнім. Загрози включають в себе впливи, до яких можна віднести хакерство і бездіяльність уповноважених органів щодо виявлення та реакції на загрози, помилки у стратегії політичного курсу щодо системи прийняття законів та їх реалізації, соціально-економічний стан суспільства та держави, рівень інформаційної культури суспільства. У Стратегії забезпечення державної безпеки значення «інформаційна загроза» пояснюється як потенційно або реально негативні явища, тенденції і чинники інформаційного впливу на людину, суспільство і державу, що застосовуються в інформаційній сфері з метою унеможливлення чи ускладнення реалізації національних інтересів та збереження національних цінностей України і можуть прямо чи опосередковано завдати шкоди інтересам держави, її національній безпеці та обороні [13, с. 152].

З аналізу Стратегії забезпечення державної безпеки вбачається, що кінцевим результатом її реалізації є захищений інформаційний простір України, здійснення ефек-

тивної протидії поширенню незаконного контенту, ефективне функціонування системи стратегічних комунікацій, забезпечення сталого процесу інформаційної реінтеграції громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях України, та поширення українського теле-радіомовлення на територіях України, прилеглих до тимчасово окупованих територій.

Разом з тим, введення на території України воєнного стану внесло цілу низку законодавчих змін, які стосувалися також регулювання суспільних відносин в сфері інформаційної безпеки.

Так, було введено кримінальну відповідальність за незаконну фото- та відеозйомку переміщення ЗСУ та міжнародної військової допомоги під час воєнного стану [14], посилено кримінальну відповідальність за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції» [15], спрощено проведення слідчих дій та тимчасових доступів до речей і документів, слідчий може здійснити фіксацію комп'ютерних даних на місці обшуку, навіть якщо про це не сказано в дозволі [16].

Не зважаючи та спроби врегулювати, як ми бачимо, один із дзвіків видів зброї – інформацію, все ж дане сфера суспільних відносин потребує комплексного нормативно – правового регулювання.

В умовах ведення гібридної війни важливо не лише слідкувати за джерелами та змістом інформації, яка доводиться до населення, але й слідкувати за її вивільненням, з метою недопущення трактування тих чи інших подій двоюзко.

В свою чергу, розв'язання такої комплексної проблеми інформаційної безпеки дасть можливість, по-перше, захистити суспільні і державні інтереси, по-друге, гаран-

тувати права громадян на користування інформацією всебічного, об'єктивного та якісного характеру.

Висновки. Унаслідок проведеного автором дослідження справедливо дійти до наступних висновків.

По-перше, автором було проаналізовано та встановлено прогалину, що міститься в загальній системі правового регулювання безпекового сектору України та визначено недосконалість правового регулювання при встановленні визначення, завдань та мети поняття сектору безпеки.

По-друге, було визначено та проаналізовано наукові доробки щодо наукового тлумачення поняття адміністративно-правового регулювання сектору безпеки України та надано авторське бачення визначення регулятивних процедур в сфері забезпечення безпеки на території України. Визначено, що аналізоване поняття можна розглядати як встановлену на основі адміністративно-правових норм діяльність компетентних на те державою органів (виконавчої влади, місцевого самоврядування, правоохоронних або воєнізованих) публічного адміністрування, які забезпечуючи сервісний характер держави, її охорону та обороноздатність.

По-третє, визначено нагальність належного забезпечення різних складових безпеки в Україні. Визначено нагальні проблеми та завдання, які постають перед державою при забезпеченні ядерної, енергетичної, військово-технічної, інтелектуальної безпеки, встановлено, що ефективним способом вирішення проблеми інформаційної безпеки буде прийняття спеціалізованого закону, який би комплексно врегулював дану сферу суспільних відносин, бо, як ми бачимо, стратегії це все ж план дій, а не законодавчий акт та в поєднанні з заходами державного примусу, та закріпленій кримінальній – правовій відповідальності все ж довіри суспільству значимість інформації та необхідності вчинення заходів спрямованих на забезпечення її безпеки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пирожков С. Реформування сектору безпеки України. Національний інститут проблем міжнародної безпеки. Женевський центр демократичного контролю над збройними силами. Київ. 2014. 318 с.
2. Кузьмук О. Воєнна організація України у світлі поглядів на сектор безпеки і оборони держави. *Військово-науковий вісник*. 2013. Вип. 19. С. 91–114.
3. Пономарьов С.П. Поняття і сутність сектору безпеки і оборони. *Право.ua*. 2015. Вип. № 3. С. 69–72.
4. Богданович В.Ю., Павловський О.В. Комплексна модель управління інтегрованим потенціалом протидії загрозам воєнного характеру для забезпечення визначеного рівня воєнної безпеки держави. Розвиток та застосування Повітряних сил, інших видів Збройних сил України, удосконалення їх системи управління. 2017. С. 6–11.
5. Примаків К. Поняття та ознаки адміністративно-правового регулювання у сфері масової інформації в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 11. С. 145–150.
6. Конституція України. Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text>;
7. Кормич Б.А. Організаційно-правові засади політики інформаційної безпеки України. Монографія. Одеса. Юридична література. 2007. 471 с.
8. Максименко Ю.Є. Теоретико-правові засади забезпечення інформаційної безпеки України. Київ. 2007. 186 с.
9. Черниш Р.Ф. Протидія деструктивному інформаційному впливу в Україні: правові та організаційні аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. Київ. 2022. с. 214.
10. Проект Закону України від 28.05.2014 № 4949 «Про засади інформаційної безпеки України». *Відомості Верховної Ради України*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1_j?ses=10008&page=357&zp_cnt=20.
11. Стратегія інформаційної безпеки. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#n14>.
12. Стратегія забезпечення державної безпеки. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/2022#Text>.
13. Котерлін І. Б. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану у аспекті забезпечення інформаційних прав та свобод. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. Вип. № 1. 2022 С. 152.
14. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення протидії несанкціонованому поширенню інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчиненому в умовах воєнного або надзвичайного стану. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2160-20#n10>.
15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції. Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2110-20#Text>
16. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-20#Text>